

Gods lictoren noemen; en feitelijk zijn zij pas r é c h t lictoren van hun God en Koning; de duivelen komen vaak als engelen des lichts, en dan houden ze de roede onder de toga of achter den rug en verloochenen hun Magistraat zooveel ze kunnen. Dát doen de goede engelen niet.

Ja, wij willen u verder tegemoet komen, als gij soms het beeld wilt brengen onder den greep van uw didactisch proza; zooals ook wij dat willen. Ge kunt den Zoon Gods Grooten Lictor noemen; Hij is tenslotte Knecht des Heeren, en God alleen is Koning; en heeft de executie van het Oordeel aan dezen zijnen „Man“ (Handelingen der Apostelen) gegeven.

Maar hoe het zij: lictoren slaan en slaan toe. En ook als de daemones uitzwermen, ook dan heeft hen de Zoon gezonden; de „Man“ is in en boven hen.

En als zij slaan, dan wordt het kerk-vleesch óók geslagen. Als God de straat schoonveegt, dan moet óók de kerk mensch naar binnen toe. De Pinksterpreekjes van Mei 1940, dat was niet veel, óf 't was bijzonder goed. Maar soms ontbraken ze: de lictoren hadden toen de Kerkstraat schoongeveegd. En als stráks weer, en dan nog erger, de Terreur komt, dan wordt er weer ondergedoken. Ik weet niet, hoevelen het zijn, die met de mogelijkheid rekenen, dat ze in 1949 weer moeten onderduiken, als ze nog de kans krijgen. Noemt u hen kwezels? Ik niet. Als ze het zijn, dan zijn ze 't niet, omdat ze met de d r e i g e n d e mogelijkheid van nieuwe lictoren Gods andermaal zich bezig houden.

En wij, wat zullen wij?

Wij zullen zeker geen benoeming tot lictoren krijgen. De Staatspolitie kan zulke elementen als wij zijn voorzeker niet gebruiken. Wij zijn raar volk; een synode trouwens heeft het zelf gezegd, en die zal het wel weten, tennistate onder kerkmenschen onderling; en verder weet de Staatsmacht daar ook niet van.

Wij zullen dus geen kans meer krijgen voor een lictuur.

Wij zullen daarom worden teruggeworpen op onze lectuur.

Lictoren mógen we niet zijn van wege de Gestapo der Vereende Volken, zoodra ze echt vereenigd zijn; hetgeen nog wel wat duren kan; maar zeker in de maak is.

Laat ons dan zijn lectoren, dat is: lezers. Lezers van het Boek der Wijsheid Gods. Lezers van de S c h r i f t e n. Die ons wijs kunnen maken tot onze zaligheid in lictorentijden.

En die ons leeren willen, heel concreet, hoe we ons hebben te gedragen in huis, en op straat, en ook, als soms de lictoren ons komen halen. De nieuwen van de Nieuwste Orde van het Jongste Duizendjarig Wereldrijk. De jongste roepers van Sieg-Heil, maar dan in de taal-van-dán. De zangers-roepers met een doodskop op de pet; de stramme groeters van Sieg-Hell, en dus van Dood-en-Onheil aan wie niet mee zingt, en het Insigne-van-het-Beest niet draagt, zoo'n gore hond. De lictoren, die hun aangezicht tot een keisteen zullen hebben gesteld; de duivelstoelagen in livrei. In de livrei van den Staat van stráks, gesteund door de Oecumenische Wereldstaatskerk.

Lectoren tegen lictoren.

T è g e n lictoren? Ik hoor iemand smalen: als iemand van de straat is afgejaagd, en hij gaat thuis

in zijn heilig boekje lezen, dan is dat noodgedwongen; en heelemaal geen martiale contra-praestatie.

Wie zoo spreekt, heeft gelijk.

Maar er is een woord-van-wijsheid: als ik zwak ben, dan ben ik machtig; en als ik vluchten moet, dan schiet mijn God mij vleugels aan; en als ik noodgedwongen thuis moet blijven, omdat de lictoren, met alle consuls en praetoren en tyrannen en heusch ook met de Verheerlijkte Vestaalsche Maagden bij elkaar de toegangswegen voor den Centralen Oecumenischen Eeredienst vrijhouden — dan kan niemand naar zijn „sectekerke“ toe; dat ding is trouwens toch op slot gegooid —. Dan is mijn grijpen naar mijn bijbeltje, mijn lectorschap zoo iets als noodmaatregel vanwege hun lectorschap. En toch, en toch, dan word ik daarin machtig. Machtig in de Schriften. Stond er ook niet daar een hoofdstuk over de Uniform van Gods Heiligen, en over hun bewapening?

De lector is dan toch in dienst. Want „lezen“ is zijn á m b t. Het ambt van wie geestelijk censuur oefent over kerk en wereld. Het ambt van wie geestelijk onderscheidt, van niemand verder onderscheiden zijnde. Het ambt van wie geestelijke roeden komt hantieren.

Is zulk een situatie vreemd aan ons? Wel neen, ze was er reeds in Gethsemané. Daar was de Duivel lictor van Gods rechts-hándel. Maar Christus bleef de Lector van Gods rechts-bóek. Zoo bleef Hij in de lijn. En zoo is Hem stráks alle macht gegeven, alle bevoegdheid-met-de-daad, in hemel en op aarde. Zóó, door zich aan de Schrift te meten, en alle ding te plaatsen in haár licht, is Hij geworden verslagene-naar-het-vleesch van den kwaden lictor, die genaamd wordt duivel en satanas. Maar toen Hij opstond op zijn paaschdag, droeg Hij een certificaat in de hand: Hij was op Goeden Vrijdagavond hierboven al dadelijk uitgeroepen tot Gods Lictor-van-Goede-Diensten; en Hij was de Rechtvaardige „Man“ genaamd, door wien de Magistraat de wereld eens zou schoonvegen, maar dan als Laatste. Wie 't laatste veegt, veegt het schoonst.

Ge houdt niet veel meer over als ge heusch een gereformerd mannetje zijt. Geen lintje, en een postje, en geen baantje, en vooral geen baan.

Misschien is 't wel eens goed, dat wij naar binnen zijn gejaagd door Gods lictoren. Om weer eens lector, lezer Gods te zijn. „Voorlezers“ hadden we genoeg, maar „lezers“ mogelijk te weinig.

En laat ze ons dan maar verder „dwazen“ noemen, en „extremisten“, soms van vlak nabij. Tolle, lege. „Lees“ wat er staat; want het is een groote kunst, op oudejaarsavond 1949 het camouflagenet van u af te schudden en tot iedereen te zeggen: maar man, DIT is geschied en DAT staat er geschreven, en of ge nu een broertje zijt óf een vijand, ik zal mijn neus op teksten van de acta van de magistraten en van de Agenda van mijn Vader drukken: Heere, geef mij de lectuur, en laat de lictuur aan de duivelen maar komen, en aan hun vierde en vijfde colonne. Maar doe mij bidden, wetende, dat het geen on-zin doch den zinden-Heeren zegt: heft uwe oogen op, gij onderduikers-van-morgen, want zie, uw Lictor, die ook Lector was, Hij komt, arm en een Helland. Geen wonder: Hij was toch Gods zuivere Lector? Toen Hij mij leerde lezen, toen heeft Hij mij bewapend; Hij is de eenige Lictor, die zulke wapens kent.

K. S.

UIT DE SCHRIFT

Ironie: De lachende lectoren bij lictoren (Bij de jaarwisseling)

..... onze mond vervuld met lachen
Ps. 126 : 2.

Het lachen van de „goden“ behóórt bij de grieksche gedachtenwereld.

Maar niet bij de joodsche.

Rengstorf merkt op, dat weliswaar het Oude Testament vier maal ervan spreekt, dat God lacht (Ps. 2 : 4; 37 : 13; 59 : 9, Spr. 1 : 26, waar de „Wijsheid“ als goddelijk gezien wordt), maar dat de rabbijnen, die anders knap genoeg waren in het „interpreteren“, met deze teksten zich verlegen voelden. Kon hun „ernstige“ God wel lachen? Ze vonden het zóó vreemd, dat ze door het aanbrengen van een puntje en zoo in een lettertje den tekst van psalm 2 : 4 wat hebben willen veranderen: ze maakten er dan zoo iets van, waaruit men zou kunnen distilleeren, dat niet G o d z e l f lacht, maar dat Hij het erop aanstuurt, dat zijn v i j a n d e n elkaar o n d e r l i n g uitlachen.

Nu, die rabbijnen staan niet heelemaal alleen. Er zijn ook christenen, die met dat „lachen“ geen raad weten. Als het Nieuwe Testament zegt, met betrekking tot hen, die thans treuren, dat zij zalig zijn, omdat juist ZIJ zullen „lachen“, wel, wel, wat beteekent dat dan? Rengstorf laat zien, dat de exegese het er nóg niet over eens is (Luc. 6 : 21). Is dat nu een lachen over de nederlaag hunner vroegere tegenstanders? 'n Lachen als van Sara, waarvan we — onder ons gezegd — óók al de historie hebben gecodificeerd, niet zonder exegetische voetangels en klemmen te zien en te ontzien? Bedoelt Lucas soms een tegenstelling tusschen de v r ó m e lachers-van-stráks en de goddelooze lachers-van-vandáág? En als

deze laatste (6 : 25) uit-de-hoogte-lachen, is dan dat u l t - d e - h o o g t e - n e e r k i j k e n soms óók eigen aan de vromen van den eindtijd? KAN DAT WEL? Is in psalm 126 : 2 een lachen-van-blijdschap bedoeld, direct na de ballingschap, zoo iets als dat gevoel-van-óphiuchting, dat wij — een poosje — kenden na de „bevrijding“? Of is psalm 126 : 2 teekening van den e s c h a t o l o g i s c h e n eindtijd, waarmee het lachen als passende kerkfiguur, behoorende tot den kerkstijl, zou zijn erkend? En wederom, KAN DAT WEL? Is er plaats voor een christelijke „Ueberlegenheit“, voor een staan bóven de feiten, voor een zekere ironie, die met traan-én-glimlach neerkijkt op den boezen warboel, en af en toe zegt: laat ons er eens om lachen? Is dat vroom, vraagt ergens een verlegen stem, waarvan we niettemin houden? Kan dat samengaan met dit en dat? zoo fluistert een andere, waarvan we óók al houden? Broeder-savoureur — ook zulken kent de kerk — wordt tenslotte zelf verlegen met de zaak: hij is bang, zich aristocrateert te gaan gevoelen; en zie hij bidt toch óók; niemand doe hem moeite aan, want per slot van rekening draagt HIJ de stigmata, de lidteekenen van den Kurios Jezus Christus in zijn corpus; kijk maar, bezwaarde broeder.

Intusschen, het is niet onmogelijk, dat alles vastzit op het oude strijdpunt van de ironie. Ook Christus zelf heeft in Gethsemané zich van de ironie bediend: slaapt nu voort en rust. Kunnen en mogen wij, op oudejaarsavond 1948, lachen? Is dat vroom, als iemand met een glimlach op de lip-

pen, zich te slapen legt op d é z e n daemonischen oudejaarsavond, en lacht om den heelen boel, veiligheidsraad inclus, en al dat kerkgespuit ook inclus, formule zóó en formule zús, en synode streng en synode mak, en al dat andere malle en slechte gedoe, en zijn eigen zonden voor oogen?

Ja, heusch, het m á g. De mond van wie de STIGMA'S draagt, van hem alleen ook, van hem alleen ook, van hem alleen ook, wordt met „gelach“ vervuld, t e a l l e n d a g e n o g. Niet óm die stigma's, wel neen. Maar omdat een man zonder stigma's geen broeder is. Hij is een aangekleede deugniet. De voren zijn diep getrokken, in psalm 126, en ook in Paulus' kerken. Maar Paulus kent dan ook de ironie; wat kan hij die lastige broertjes van Corinthe ironisch de waarheid zeggen (1, hfdst. 4). En Israël van psalm 126, het is in 't concentratiekamp geweest, maar „tusschen de twee tijden“, tusschen nu-en-morgen, vervult God, ja, ja, die God van psalm 2, ook hun mond met gejuich, en met gelach.

Hij wapent ze, vlak voor den grooten wapenschouw, met het wapen der ironie. Zoo komen ze aan, bij den nieuwjaarsmorgen na een exiel, en bij den Oudejaarsavond van het Universum. Eschatologische psalm? Ja zeker. En ook actueel. Ook die vraag bekijken we..... met gepaste ironie.

Want het staat met die „ironie“ als met zooveel andere dingen; het is maar de vraag, uit welk beginsel komt het op?

Er is k w a d e, en er is g o e d e ironie.

Ook kwade. Er zijn immers zoodanige vormen van ironie, of ook opvattingen van haar wezen, dat ze den Heere Christus in geen geval kunnen worden toegekend. En dan ook zijn dienaren niet. Wie „ironie“ daar ziet optreden, waar iemand anderen onder den schijn van hen te erkennen, belachelijk wil maken; of al spottende 'n zaak-van-ernst weigert als serieus te behandelen, of (Socrates) zichzelf als den domoor aandient om den ander, onder den schijn van hem als den wijzere te eeren, in de fuik te laten loopen, of boven alles wat eindig is zich oneindig te verheffen, — die heeft gelijk, als hij verklaart: dat vind ik in mijn Heiland niet. En als hij dát geen kerkstijl noemt.

Maar er zijn ook andere opvattingen van het wezen der ironie (die dan tegen bijtend sarcasme wordt afgegrensd). Als de ironie niet is een lichte spot met eigen genialiteit of streven, en ook niet is een aristocratisch spel met den ander, die hem in fette terugduwt in zijn isolement, doch een opschrikkend, tot nadenken dwingend paedagogisch en dus aantrekkend, corrigerend en alzoo zuiverend spreken in den ook aan Christus eigen raadselspreuk-vorm, den zoogenaamden masjaal-vorm, dan is die ironie niet hoogmoedig, maar nederig. Ze zet den dwaas in 'n h e l d e r l i c h t, of liever, niet hem, doch zijn dwaasheid, doch zorgt ervoor, dat het heldere licht niet scherp voor de oogen, doch zacht en mild is. De „masjaal“ is een raadselspreuk; is ze een verhaal, dan wordt ze een gelijkenis; beperkt ze zich tot een korte spreuk, dan is het een ironisch gezegde. Ze spreekt met zachte stem, en er trilt een onderton van diepen ernst in, die op lijden kan teruggaan. Maar ze helpt; althans: ze steekt de helpende hand uit. Ze wekt uit den slaap, maar niet met het harde geluid van een wekker, doch met de fijne twinkeling van een zilveren klokje.

En wijl ook deze ironie bij uitstek in de verhouding leermeester-leerling past, daar kon ze meer dan eens ook, en juist in den heiligen Profeet en Leeraar, die broeder en Vader is, een wapen zijn dat zonde doodt, en leven wekt. Een roede, maar die men zomaar kussen wil. Ik denk, dat de mond der apostelen vaak met lachen vervuld is geweest; de lydensgroeven zag Toorop óók erin.

Want ironie is niet maar een wapen der „grooten“, doch bijzonder van de heiligen. En vooral van de heiligen der laatste dagen. De christenen beschouwen zich — terecht — zóó, reeds vele eeuwen lang: heiligen der laatste dagen. Ironie is oudejaarsavondrust van wie boete- en klagspalmen zong vlak voor zijn Kurios. Want ze maakt van het dogma geen drama, zooals het epos doet, doch hult een (soms ethisch) dogma in het kleed van een tot rust noodigende „suggnóme“, d.w.z. een tegemoetkomende vergunning, die, door haar paradoxaal karakter den hoorder opschrikkend, hem in het drama meteen, nu als vrijwilliger, laat participeeren. Ze haalt nabij, want ze glimlacht, en bewaart toch den afstand: ze voert den onderton van beheerschte critiek. Ze herinnert aan de „Vrijheid Gods“, voor wien ernst en spel tenslotte identiek zijn. Een glimp is ze, althans in zooverre ze van zonde vrij is, van Gods eigen zaligheid. Iemand heeft eens gezegd, dat „met behulp van de taal (en haar gestuntel) aan het hoogste participeeren even „ironisch“ is, als op de galerij toeschouwer zijn bij de tafel van den koning. Maar in God zelf is het eten van zijn eigen tafel en het toezien op die tafel h e t z e l f d e. Wanneer nu een meester-paedagoog den dwaas meevoert naar de galerij, waar het eten van God en het zich ver-eten van den duivel hem geloofd wordt in één s a m e n v a t t e n d e n b i j k, dan is de ironie daar aan het woord, zoo dikwijls op die galerij de paedagoog zijn didactisch betoog weet saam te vatten in een aphorisme.

In zulke oogenblikken golft s m a r t tegelijk met diepe vreugde op in den geest van Gods lictoren. Zelfs al kijken ze niet op een koningsmaal, doch op het ge-

draaf en
de eeuw
zoo'n ge
Heil hem
lietoren.
de co m
wereld v
en van v
tas anim
het ironi
w e l d
verloste
gemoede
s c h e
ironie v
en schak
zoo is d
signum,
in het w
Gods bes
de „oors
heer, die
ziet wrie
trasteers
supereer
gieën in
vs 11).
Hij altij
zich z
Wel c
bezitten.
menvalle
den k
cidentia

Dau

Kerst
ze heel
geschied
mateloo
het „gew
in veler
ment, d
en daer
ming“ v
beter.

Toch
Kerstfe
van a d
keurig
den loog
een heel
dood. D
wilde, d
leurgest

1) Iede
van de r
ons pla
tal voer
langstell
mentare
ekel. He
ten, hoe
gedrukte
poging i
oorspron
de eigen
sche rhy

nischen oude-
d, veiligheids-
k inclus, for-
ing en synode
gedoe, en zijn

nd van wie de
un hem alleen
lach" vervuld,
die stigma's,
der stigma's
deugnet. De
n ook in Pau-
de ironie; wat
e ironisch
aël van psalm
st, maar „tus-
orgen, vervult
un mond met

wapenschouw,
e aan, bij den
en Oudejaars-
he psalm? Ja
kijken we.....

et zooveel an-
w elk be-

s vormen van
n, dat ze den
worden toege-
Wie „ironie”
en onder den
ijk wil ma-
veigert als se-
f als den dom-
schijn van
laten lopen,
dig te ver-
werklaart: dat
lāt geen kerk-

van het wezen
asme wordt
chte spot met
is een aristo-
n teite terug-
kend, tot na-
aan-trekking,
n den ook aan
zoogenaamden
moedig, maar
cht, of liever,
et ervoor, dat
e oogen, doch
radselspreuk;
tenis; beperkt
t een ironisch
n er trilt een
len kan terug-
t de helpende
niet met het
de fijne twin-

de verhouding
eer dan eens
Leeraar, die
zonde doodt,
zomaar kus-
elen vaak met
agroeven zag

der „grooten”,
l van de heil-
schouwen zich
; heiligen der
drust van wie
zijn Kurios.
ma, zooals het
dogma in het
gnome”, d.w.z.
por haar para-
d, hem in het
er, laat par-
alacht, en be-
ndertoon van
de „Vrijheid”
identiek zijn.
van zonde vrij
heeft eens ge-
aar gestuntel)
nisch” is, als
tafel van den
vān zijn eigen
t z e l f d e
a dwaas mee-
n God en het
l wordt in één
de ironie daar
erij de paeda-
vatten in een

t tegelijk met
lectoren. Zelfs
ch op het ge-

draaf en geblaas van de lictoren, die de Koning van de eeuwen op de wereld af doet stevenen. Ach ja, zoo'n gezegende lector Gods op dezen oudejaarsavond. Heil hem! Hij lijdt, ze gaan hem slaan, ook hem, die lictoren. Maar zoodra zijn geest, door wat oorzaak ook, de contrasteerende energieën in de wereld van 1948/49 heeft onderkend als superabel in en vanwege een toekomstende of aanwezige tranquillitas animi, d.i. rust des gemoeds, is hij bekwaam tot het ironische woord. Hij overwint niet daardoor, wel daarin, en brengt de zegepraal van Gods verlostent zichzelf of ook anderen tot bewustzijn. Is die gemoedsrust „geroofd”, d.w.z. gewonnen uit valsche zelfgenoegzaamheid, dan is zijn ironie valsche en hoogmoedig, een humanistisch spelen en schaken met zichzelf. Is ze gewonnen uit geloof, zoo is de ironie een gave, en haar woord daarvan een signum, een teeken. Zijn ironisch spreken ligt dan ook in het verlengde, en binnen het bereik van den naar Gods beeld geschapen mensch en van den hem verleende „oorspronkelijke gaven”. De gaven van den Bouwheer, die zijn satans en Sanballats op het werkteerrein ziet wriemelen; Hij is wel niet den man gelijk, die contrasteerende energieën op zich af ziet komen en ze dan supereert, doch als de Eéne, die contrasteerende energieën in de hand heeft, die ze ook „zendt” (2 Thess. 2 vs 11), en nooit kómt tó t een overwinning, omdat Hij altijd alpha is én omega, overwinnaar in zichzelf te ALLEN tijde.

Wel ons, als wij op 31 December 1948 deze ironie bezitten. Dan zal de coincidentia oppositorum (het samenvallen van tegengestelde realiteiten) niet in het denken seignoraal, doch de oppositio coincidentium (het tegenstaan van al wat gelijktijdig is)

David's testament: Advent van Christus

Voorts zijn dit de laatste woorden van David:

Spreuk van Dávid, den zoón van Isai, en van den held, die hoog werd verheven; spreuk van den gezalfde van Jacobs Góð, en van den lieveling van Israels liederen:

De Geest des HEEREN heeft gesproken in mij, en Zijn Woord is gekómen op mijn tóng; De Góð van Israël heeft gezegd, de Róts van Israël gesproken tot mij:

Een Heërscher over de mēnschen — recht- [vaardig:]

Een Heërscher van vreeze voor Góð! Als het morgenlicht verrijst Hij; als de zón op een óchtend zonder wólkē, die glāns legt na den régen op het groēn van het lānd.

Want niet zóómaar iets is mijn huis bij Góð; want een eeuwig verbónd stelde Hij mij, in álles gerégeld en verzékerd. Ja, ál wat me verlóst en ál wat verblijdt, voorzeker, zal Hij dat niet doen spruiten?

De nietswaardigen echter zijn álles als [doór]nen, die wéggeworpen worden; met de hānd raakt men ze niet aan.

Wie ze aānpakken wil, wāpent zich met ijzer en het hóut van een lāns; en geheel worden ze vertéerd met vuúr, waar ze zich hebben gehécht! ¹⁾

2 Samuël 23 : 1—7.

Kerstfeest en Oudejaar — op den kalēder liggen ze heel dicht bijeen; door nog niet eens een volle week gescheiden. Voor ons gevóel evenwel is de afstand māteloos. Men kan zeggen — en met recht —, dat het „gevoel” ook hier een onzuivere maatstaf is. Want in veler Kerst-„stemming” zit 'n heel stuk valsche sentiment, dat zich met het Kerst-evangēlie niet verdraagt en daarom het geloof belemmert; en met de „stemming” van den Oudejaarsavond staat het al niet veel beter.

Toch is er voor iedereen hier een afstand. Want het Kerstfeest is afsluiting en vervulling van de weken van advent. En de Oudejaarsavond voert onwillekeurig onze gedachten naar een testament. Aan den loopenden band van het leven zijn we allen weer een heel stuk verder geschoven in de richting van den dood. De één zegt: het ging zoo vlug, dit jaar; ik wilde, dat ik het over kon doen. De ander zegt — te leurgesteld —: ik begeer het niet terug. Maar bei-

¹⁾ Ieder, die den hebreuwschen tekst heeft gezien, weet van de moeilijkheden, waarvoor t „testament van David” ons plaatst, alleen al inzake de vertaling; legio is het aantal voorstellen, gedaan tot verbetering van den tekst; belangstellenden moge ik verwijzen, behalve naar de commentaren, naar de speciaalstudies van Proksch en Mowinkel. Het is niet mogelijk op deze plaats uiteen te zetten, hoe ik van den hebreuwschen tekst tot de boven afgedrukte vertaling kwam. Alleen zij opgemerkt, dat een poging is gedaan om zoo dicht mogelijk te blijven bij den oorspronkelijken tekst en tegelijk iets vast te houden van de eigen schoonheid van het (accentueerende) hebreuwsche rhythme.

in het lijden serviel ons bezig houden. Gemeenschap met den Vader houdt dan voor ons in: het drinken van Vaders woorden: en Vaders woorden zijn die van vloek over wie tot zonde zal zijn gemaakt; en van zegen over wie het tot een zaak des harten heeft gemaakt.

En dát is dus het eerste en het laatste bij het wisselen van de getijden.

Gezegend, déze rust-des-gemoeds in deze malle wereld van 31 December—1 Januari '48—'49. Het is deze ironie, die aan de dwergen, welke a p o s t e l e n heeten, hun ambtsnaam laat, terwijl ze hun natuurlijke impotentie weet, die in één glimlach terecht wijst en terecht brengt, en daarin exprimeert, dat bij óns onze Kerk-vorst is, die participeert in de glorie van Hem, van Wien de psalmen hoogsten lof zingen, als ze zeggen: Hij weet wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde dat wij stof zijn.

Heb ik dat ééns gezien, dan durf ik hem ook op 'den laatsten avond van mijn mij ontglippend jaar als gastheer ontmoeten aan het heilig avondmaal: Hij glimlacht aan die tafel, niet als een ontrakte Boeddha, doch als mijn begrijpende Eerste Broeder (Hebr. 2), die zich diēn naam niet schaamt. Zie, de wachter Israëls sluimert niet — Hij is ook de Eerste onder vele broeders, en is in alle dingen verzocht geweest als wij, doch zonder zonde. Nu lacht Hij zeer toegeeflijk naar de kleinere broeders: Hij schaamt zich niet hun broeder te heeten, en ik hóór dat als Hij zegt: slaap nu voort en rust.

Ik zie zijn glimlach: ik weet nu, dat Hij alles weet. Heere, Gij weet alle dingen: Gij weet dat ik U liefheb.

K. S.

OP EN OM 'T KERKPLEIN

Hier sta ik, God helpe mij.... Ik kan óók anders!

We moesten onlangs denken aan het bekende woord, door Luther gesproken op den Rijksdag, voor „prinsen en wereldgrooten”, in wier midden hij genoopt werd rekenschap te geven van de hope, die in ons is.

We dachten aan dat woord, niet zoozeer in den zin, waarin Luther het sprak, als wel in de beteekenis, die een later geslacht er aan gaf: het woord van een held. Zoo sprak Luther het niet.

Toen hij deze woorden uitbracht, was hij in 't nauw gedreven. Tegen de scherpsinnige haarkloverijen van de „sophisten” — zooals hij ze later gaarne noemde — kon hij niet meer op. En terug kon hij óók niet. De waarheid van het bevrijdend evangelie prijsgeven — dát was hem ook onmogelijk. En toen heeft die arme man zich geworpen in de armen van zijn God: „Hier sta ik, God helpe mij — ik kán niet anders!”

Dat was de moed van een ootmoedig mensch.

Het schijnt, dat onder het geestelijk „nakroost” van dezen strijder diens woord alleen voortleeft als een mythe en dat dit „nakroost” (wij willen óók zoo wezen, hun zonen, niet ontaard!) zelve permanent twee ijzers in het vuur heeft.

Want het gebeurt, dat wanneer ergens een kindje zijn „blijde incomste” heeft gehad de drukker, om papa en mama niet in den druk te brengen, een dubbele drukorder krijgt en er een tweetal advertenties wordt opgesteld om de geboorte bekend te maken in diverse bladen.

De eerste order luidt geboortekaartjes en een advertentie te drukken, waarin „met dank aan God” wordt kennis gegeven van baby's voorspoedige geboorte. Deze kaartjes zijn bestemd voor de broeders en zusters en voor het christelijke nationale dagblad, dat in den kring der christelijke kennissen wordt gelezen.

Hier staat papa, God helpe hem — edoch, hij kan óók anders.

Want de tweede drukorder omvat de bestelling van kaartjes voor de kennissen, „die er niet aan doen” en een opgave van de advertentie voor de „neutrale” krant, waarin met verzwijging van den dank aan God wordt kond gedaan, dat pa en ma „met blijdschap” of „met” — overigens ongeadresseerde — „dankbaarheid” kennis geven van de geboorte van hun jongste aanwinst.

Zoo zijn pa en moe door een dubbele drukorder met-dank-aan-God-of-met-blijdschap (naar keuze) op de vlucht voor den druk, dien de dank aan God hun van den kant der goddeloozen en dien de ongeadresseerden dankbaarheid en blijdschap hun van den kant der vromen zou kunnen bezorgen.

Dat is z e d e l i j k b e d e r f.

Het is erger.

Hier is een geslacht, dat Elia reeds ontmoet heeft en dat hij profetisch verweten heeft, dat het hinkte op twee gedachten, beter gezegd, dat het „naar twee kanten mank ging”. Het diende den HEERE.

Jawel, maar het kon óók anders. Het diende óók den Baäl van zijn dagen. En het diende nóch den HEERE, nóch den Baäl consequent. En de profeet heeft ze voor de beslissing gesteld: Indien de HEERE God is, wandelt Hem dan na. Maar indien het de Baäl is, wandelt hem dan na.

Jacobus heeft dit soort gekend: „een dubbelhartig man is ongestadig in ál zijn wegen”.

En onze trouwe Holland heeft deze dubbelhartigen verdoemd, toen Hij zijn discipelen zegende: Zalig zijn d e r e i n e n v a n h a r t, w a n t z i j z u l l e n G o d z i e n ! ! D. E. C.

doelt niet, dat hij zelf veel palmen heeft gedicht, waardoor hij de lievelingsdichter werd van heel zijn volk. Maar hij denkt aan de liederen, die men óp hem dichtte en óver hem zong, zoo in den trant van het bekende: „Saul versloeg zijn duizenden, doch David zijn tienduizenden”. Hij voerde het volk van de eene triomf tot de andere, en telkens weer trokken de vrouwen uit met de tamboerijn en harp, want zijn macht verblijdde het volk, en legde telkens het nieuwe lied op hun lippen en in hun hart.

Als ik al die titels lees, dan zeg ik: menschen, let op. Als deze man zijn laatste wil dicteeren gaat, dan komt er wat. Van niets werd hij alles; hij is groot bij God en bij zijn volk. Deze heeft een rijk mogen bouwen, hij is de man naar Gods hart, ook de koning naar het hart van zijn volk. Deze man kan en zal een schoone erfenis nalaten. Want testament makende, zingt hij van zijn eigen glorie, die vandaag wordt gelegateerd aan het komend geslacht.

Doch dan is het vreemde er: de man die aan zijn eigen majesteit den vollen nadruk gaf, en zei: hoort toe, want IK spreek, IK, de groote koning, — hij maakt direct daarop een nieuw begin. De Geest des Heeren heeft in mij gesproken. Zijn tweede woord is: IK heb